

## D-day/H-hour

De termen D-day en H-hour worden gebruikt om de dag en het uur aan te duiden waarop een militaire operatie zal plaatsvinden.

De letters zijn afgeleid van de Engelse woorden *day* en *hour*,  
'D' staat voor *day* en  
'H' staat voor *hour* (uur).

Er is slechts één D-day en één H-hour voor alle deelnemende troepen die aan dezelfde operatie deelnemen.

Deze termen kunnen ook worden gebruikt in combinatie met plus- en mintekens.

Hiermee wordt dan de tijd ná of de tijd vóór de operatie aangeduid.



**Deel**

*De beste manier om uw  
dromen te realiseren,  
is wakker te worden.*

**Paul Valéry**

(Franse dichter, essayist, filosoof  
en auteur van aforismen, 1871-1945)

**Dromer**

'Je maakt het jezelf onnodig moeilijk, Dromer.' Oom Vasko's ogen glijden door mijn witte kamer, op zoek naar oneffenheden. Ze blijven rusten op mijn keurig opgemaakte bed. 'Je realiseert je niet in wat voor positie je zit. Kijk eens om je heen!' Hij maakt een weids gebaar, waarbij zijn onderkin heen en weer zwabbert. 'Een hotélkamer, in de Citadel.' En dan kijkt hij me aan.

Ik kijk altijd weg van zijn ogen, ze doen me te veel aan mijn moeder denken.

De stoel kraakt, als hij overeind komt. Zijn dikke vingers voelen koel aan als hij mijn kin vastpakt en me dwingt hem aan te kijken. 'Jij zou er zoveel van kunnen maken. Je zou zoveel kunnen bereiken!'

Er vliegt een klodder spuug tegen mijn kin. Ik kokhals.  
Oom Vasko snuift.

'Ik ben Dromer', fluister ik.

'Denker, Dromer. Je bent een denker.'

Ik schud mijn hoofd, maar ik twijfel. Elke dag, elke milliseconde. Mijn moeders zachte stem fluistert in mijn oor:

*'Vergeet niet wie je bent, Dromer.'*

Wie ik ben? Ik heb geen flauw idee. Maar één ding weet ik zeker: *Ik ben Dromer*. En niemand kan voor mij beslissen wie ik ben. Niemand kan voor mij beslissen dat ik een denker ben. Of een doener. En zeker niet een stelletje mannen in witte jurken.

Ik glimlach.

Oom Vasko's hand ramt de zijkant van mijn hoofd en ik knal tegen de muur. Mijn slaap bonst pijnlijk als ik omhoog krabbel.

Voordat hij de deur sluit, zegt hij dat zijn geduld begint op te raken.

En ik vraag me voor het eerst af hoelang ik dit nog ga volhouden.

**DROMER**

Mijn moeders hand knijpt die van mij bijna fijn, als ik mezelf langs de mannen in de strakke witte pakken probeer te wurmen. Ze drijven de mensen in de doenersbuurt op als koeien in een weiland. We volgen de witte mannen. Ik ruik het leer van hun broeken en hoor het zachte gejammer van mijn moeder. Ze loopt achter de soldaten aan met gesloten ogen. Oom Vasko rukt aan mijn andere hand en ik trek mijn moeder mee naar het Stadsplein.

Ik kan niet over de soldaten heen kijken, zie alleen hun nauwgesloten witte jassen en de glanzende zwaarden in hun handen. Zo nu en dan flitst er een door de lucht. Er klinkt een bijna dierlijk gehuil. Mensen schieten zijstraatjes in. Een paar jongens stuiven de roestige trappen van de Markthal op. Sommigen krijgen een blauw lichtje op hun hoofd of arm en vallen neer. Ze blijven liggen.

Oom Vasko blijft me vooruit trekken, achter de soldaten aan. Door de stand van zijn oren weet ik dat hij grijnst. Zijn oren gaan altijd omhoog als hij lacht. Hij roept alsmaar: 'in naam van de Citadell!' En zijn oren gaan weer omhoog.

Mijn moeders hand is koud en nat.

Dan stoppen we. Een soldaat bukt en trekt zijn zwaard uit een bruine bult op de grond. Gegil, gekrijs.

Ik strek mijn nek om te kijken.

Hoort die rode plas, die steeds groter wordt, op de straatstenen? Mijn moeder probeert haar hand over mijn ogen te leggen, maar ik ruk ze er meteen vanaf. En dan zie ik hem, als de soldaat opzijstapt. Ik zie zijn grote, helderblauwe ogen.

---

Zweetdruppeltjes parelen op mijn voorhoofd als ik in de twee helderblauwe ogen in de spiegel kijk. Ze zijn bijna identiek aan die van mijn vader. Alleen dwalen die van mij vaak af. Naar andere plaatsen, andere tijden. Vandaag, morgen en gisteren. Vorige week, tien jaar geleden. De tijd in mijn hoofd is een warboel.

Ik wis het zweet van mijn voorhoofd en bestudeer mijn gezicht alsof ik mezelf voor het eerst zie. En denk aan mijn moeder, die dag op het plein. Ze heeft scherpe lijnen in haar gezicht. Geprononceerde jukbeenderen, een kuiltje in haar kin. Mijn kaaklijn is hoekiger dan die van haar. Ik haal mijn hand door mijn klamme, witblonde haar. Dat van mama viel over haar schouders, in dikke golven. Ze was knap. Ik pak mijn schetsboek van tafel en bekijk de vele gezichten van Lize. Ik bekijk haar ongebreidelde liefde voor papa, haar verdriet die ene dag op het plein, haar razernij tegenover oom Vasko na dat moment en de schim van haarzelf zoals ze op het laatste was. Mijn vinger streelt haar gezicht, haar lange haar. Ik staar naar mijn spiegelbeeld en besluit dat wat mooi is op een vrouwengezicht bij mannen niet werkt.

Als ik in de stoel neerplof, kijk ik naar mijn benen. Ze zijn ivoorwit in het maanlicht dat door het gordijn valt. De laatste tijd worden ze steeds dunner, mijn spiermassa verdwijnt. Ik slaap, zit en lig. Zo nu en dan sta ik op en loop ik een stukje. Maar dan komen de muren op me af en plof ik neer op mijn stoel of mijn bed en graaf ik in mijn gedachten.

*Dan zie ik de muren niet meer.*

Ik hijs mezelf uit de stoel en duw het gordijn opzij. Mijn

ogen speuren langs de witte muren, over het witte plein.  
Geen soldaat te bekennen. In een ander leven zou ik  
misschien hebben geprobeerd het raam te openen om eruit  
te klimmen.

*In een ander leven.*

Mijn witte vuist knijpt in het gordijn en dan ineens  
gebeurt het. Het is er opeens.

*Het gevoel dat ik het doe.*

Gewoon, mijn hand uitsteken en het raam openen. Mijn  
middelvinger opsteken naar de camera boven de deur van  
mijn kamer. En mezelf langs de regenpijp naar beneden  
laten glijden om er vandoor te gaan.

*Ik doe het gewoon.*

Mijn voeten rusten tegen de muur, ik hou mezelf vast aan  
de regenpijp. Aan de andere kant van het raam sta ikzelf, in  
de kamer, met een gezicht zo bleek als de maan. Ik twijfel  
en klem mezelf vast aan de regenpijp. Die bleke jongen, dat  
ben ik. Dromer, de dromer, de niet-denker die ervoor kiest in  
deze kamer te zijn.

Er gaat een schok door me heen, ik laat het gordijn los.  
Veeg met bibberhanden het zweet weg dat langs mijn  
slapen kriebelt.

*'In een ander leven', mompel ik.*

*Maar ik heb geen ander leven.*

*Mijn hart bonst pijnlijk snel in mijn borst.*

*Ik heb geen ander leven.*

Besef ik. En ik hijg als iemand die zonet een marathon  
heeft gelopen.



## William

Er wordt op de deur geklopt.

*Pa is niet thuis, dus doe ik open.*

*De haren van het meisje, dat ik vandaag op het Stadsplein zag, glinsteren in de ondergaande zon. Haar borsten rollen bijna uit haar diep uitgesneden T-shirt.*

*Ik steek mijn hand uit om ze aan te raken.*

'William!'

Ik draai me kreunend om en trek mijn deken strak om me heen.

Het gebons op de deur wordt harder.

'Will-i-am!' M'n pa's stem klinkt dreigend, nu.

*Het is verdomme nog nacht.* Ik gooi m'n dekens opzij en trek gauw een broek aan om het cadeautje tussen mijn benen, waarmee ik tegenwoordig iedere ochtend wakker word, te verbergen. Dan snel ik langs m'n pa, die inmiddels half aangekleed is en z'n pluizige haar in model probeert te brengen. Hij wil er altijd netjes uitzien als hij ze te woord staat.

De volgende roffel onderbreek ik door de deur te openen. Ik krijg bijna een nog kloppende vuist in m'n bakkes, van een kerel die dacht dat de deur nog een tijdje gesloten zou blijven. Hij kijkt me weifelend aan en ik doe wat voor mij zo logisch is als ademen: ik trek hem in één beweging aan z'n trui naar binnen. Dan speuren m'n ogen de straat, die nog in diepe rust is, af naar witte jassen. Geen soldaat te zien. Ik trek haastig de deur dicht.

De man, hij is halverwege de dertig schat ik, huivert. In het licht van de kaars die m'n pa heeft aangestoken, zie ik dat z'n ogen groot worden als hij onze woning in zich opneemt. *Een denker.*

Ik grom inwendig bij de gedachte aan de grote huizen met de glanzende daken in de denkersbuurt. Heel anders dan onze lemen huizen met rieten daken. En dan grijns ik. Die vent weet niet wat hem te wachten staat, straks. Al weet ik dat ook niet precies. Maar ik weet dondersgoed dat het eiland geen Walhalla is met grote huizen, vloerverwarming of designmeubels.

'Weet je het zeker?' vraagt m'n pa's warme stem.

De man sluit zijn ogen even en knikt dan.

'Ik vertel je het nummer en de code één keer', zegt pa.

De man fronst even, maar knikt dan weer.

Pa trekt een stoel aan tafel naar achteren en gebaart dat de man erop moet gaan zitten. 'Jij herhaalt het nummer en de code één keer. Je schrijft niks op. Begrepen?'

De man zit op het puntje van zijn stoel.

Mijn vader leunt tegen de tafel en kijkt de man indringend aan. Dan zegt hij het telefoonnummer op en laat ieder cijfer luid en duidelijk z'n mond uitrollen. Hij zwijgt even en de lucht zindert na van de magie van de cijfers. De code spreekt hij even rustig en nadrukkelijk uit.

De code is altijd anders. Ik weet niet waarom. Maar die vraag komt niet verder dan m'n eigen kop, want pa zal hem nooit beantwoorden.

Ik zie de paniek bij de man in de ogen als hij eerst het nummer en dan de code nazegt. In één keer.

*Ze doen het altijd in één keer goed.*

M'n pa glimlacht en geeft de man een klopje op de schouder.

Ik blijf een tijdje in de deuropening staan, om de man - die allang verdwenen is - na te kijken. *Wat bezielt die man om*

*zijn relatief veilige leventje te verlaten?* vraag ik mezelf af.  
*Om die luxe achter te laten?*

Pa zegt altijd dat ik niet mag oordelen, dat ik niet kán oordelen.

'Het gras bij een ander is altijd groener.'

'Je weet niet wat er zich achter z'n deur afspeelt.'

'Je hebt nog geen idee hoe het is om je leven niet te kunnen leiden zoals jij dat wilt.'

*Een leven zoals ik dat wil.*

De zon komt twijfelend op. Ik staar naar de lemen huizen en de vuile straat. Een armoedige bedoening vergeleken met de villawijken aan de overkant van de Oude Laak. *Maar ik ben niet jaloers. Niet echt.*

Mijn vuisten ballen zich.

*Verrek. Toch jaloers.*

Ik sluit de deur.

'Ga jezelf wassen, jongen.' M'n pa's hand knijpt in mijn schouder. 'Ze komen je zo ophalen.'

We hebben het er niet vaak over gehad, pa en ik. Over vandaag. Eigenlijk zo weinig, dat ik er zelf ook niet over heb nagedacht. Gisterenavond ben ik als een blok in slaap gevallen, er geen seconde bij stilstaand dat ik straks word opgehaald door vier soldaten. Zelfs de gedachte dat ik dadelijk voor het eerst van mijn leven naar de Citadel ga, heeft m'n nachtrust nog geen minuut verstoord.

Ik heb me niet voorbereid, dat heeft toch geen zin. De Beslissing is iets waar ik zelf niks aan kan doen, daarvan ben ik overtuigd. De kans dat de zoon van een doener naar een van de grote huizen aan de andere kant van de Oude Laak verhuist, is klein. Ik ga er niet van uit dat ik vanmiddag m'n spullen zal moeten pakken. Ik ga er niet van uit dat m'n toekomst zich zal afspelen tussen denkers in driedelige pakken op kantoren. En al zeker niet in het meer dooie dan levende stadsdeel van de dromers bij die enkeling die nog pottenbakt of schilderijen maakt. Nee, ze kosten de

beslissers te veel geld, die dromers. Ik blijf gewoon hier, bij pa, in onze moderne en energiezuinige lemen hut.

Als ik mezelf omdraai, zijn de ogen van mijn pa vochtig. In een opwelling zeg ik: 'Ik beloof je dat ik je om een code zal vragen.'

Ik zeg niet wanneer en ook niet waarom, maar het is genoeg.

Hij kust me op de wang.

'Gefeliciteerd met je zestiende verjaardag, jongen.'